RPO przedstawił w Sejmie informację za rok 2021

Kategoria: Sejm, Senat i Prezydent
Opublikowano: wtorek, 26, lipiec 2022 10:11
Adrian Pokrywczyński
Odsłony: 579

20 lipca 2022 r. Rzecznik Praw Obywatelskich Marcin Wiącek przedstawił na posiedzeniu Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka informację o swojej działalności oraz o stanie przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela w roku 2021.

Według Marcina Wiącka, pozycja ustrojowa RPO jako organu niezależnego i niezawisłego jest w Polsce respektowana i nie dostrzega zagrożeń dla pozycji ustrojowej tego konstytucyjnego organu. Dobrze również ocenił współpracę z organami, które są adresatami wystąpień Rzecznika.

Zgodnie z przekazanymi przez prof. Wiącka informacjami do Biura RPO wpłynęła rekordowa liczba 74 279 wystąpień obywateli.

Omawiając problemy, którymi zajmowało się Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich w 2021 r. Rzecznik zwrócił uwagę na kilka najważniejszych kwestii. W ocenie Wiącka, nieustającym problemem jest pośpiech w postępowaniu legislacyjnym wpływający na jakość stanowionego w Polsce prawa. Skrytykował również to, że znaczna część przepisów jest wnoszona w formie poprawek, a projekty ustaw, w rzeczywistości rządowe, omijają ścieżki konsultacji społecznych poprzez wnoszenie ich jako inicjatyw poselskich.

Rzecznik mówił również o aktywności i wystąpieniach związanych z pandemią w szczególności wskazując na problemy związane z ograniczeniem wolności i praw obywateli. Zastrzeżenia budziła forma wprowadzania tych ograniczeń, co skutkuje linią orzeczniczą sądów uchylających kary nakładane na obywateli.

RPO poinformował, że w 2021 r. skierował 51 skarg nadzwyczajnych do Sądu Najwyższego.

Rzecznik mocno zaakcentował problem z systemem powoływania oraz kwestiami dyscyplinarnymi sędziów. Według niego nadal nie zostały wykonane orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Trybunału Sprawiedliwości UE wskazujące na deficyt regulacji prawnych dotyczących kształtu powoływania sędziów w Polsce, obecny skład Krajowej Rady Sądownictwa nie odpowiada standardom konstytucyjnym, a uchwalone przepisy dyscyplinarne godzą w niezawisłość sędziowską.

Marcin Wiącek zwrócił uwagę na nieprawidłowości w kontroli operacyjnej służb bezpieczeństwa państwa godzące w ochronę prywatności obywateli. Krytycznie odniósł się także do działań i regulacji powziętych w związku z kryzysem na polsko-białoruskiej granicy, gdyż w jego ocenie, procedura zawracania osób na drugą stronę jest niezgodna ze standardami międzynarodowymi i konstytucyjnymi.

RPO opowiedział też o działalności Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur. Obecnie KMPT liczy tylko 10 pracowników, co jest zbyt małą liczbą w kontekście jego roli. Wskazał, że w 2021 r. Mechanizm odwiedził 92 miejsca – m.in. zakłady karne i izby wytrzeźwień. Przeprowadził też wizytacje w 41 miejscach detencji cudzoziemców.

Podczas swojego wystąpienia Rzecznik wskazał na potrzebę deinstytucjonalizacji systemu opieki nad osobami niepełnosprawnymi i starszymi. Jego zdaniem opieka powinna być wykonywana przede wszystkim w domu, a umieszczenie w ośrodku instytucjonalnym powinno być ostatecznością. Podkreślił również, że nierozwiązany jest problem instytucji ubezwłasnowolnienia. Zdaniem RPO powinna być zniesiona albo istotnie zmodyfikowana. RPO mówił również o potrzebach zmian w kwestiach świadczenia pielęgnacyjnego, opieki hospicyjnej i paliatywnej.

Phoca PDF

W zakresie dyskryminacji płciowej, Marcin Wiącek zwrócił uwagę posłów na różnice między wynagrodzeniem kobiet i mężczyzn na tych samych stanowiskach.

Rzecznik zwrócił uwagę również na problemy podatników. Poinformował deputowanych, że do Biura RPO wpłynęło wiele skarg w związku z wejściem w życie 1 stycznia 2022 r. zmian w prawie podatkowym (tzw. Polski Ład). Problemem jest też kwestia wszczynania przez organy postępowań karnych za zaległości podatkowe w ostatniej chwili przed przedawnieniem.

Phoca PDF